

Kümeler kuramı alıştırmaları

David Pierce

May 19, 2014

Matematik Bölümü

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul

dpierce@msgsu.edu.tr

<http://mat.msgsu.edu.tr/~dpierce/>

Alıştırma I. A , B , ve C sınıf ise, hangi formüller aşağıdaki sınıfları tanımlar?

1. $A \cap B$.	5. $\cap A$.
2. $A \cup B$.	6. $\cup A$.
3. $(A \cap B) \cup C$.	7. $\cup \cup A$.
4. $A \setminus B$.	8. $\mathcal{P}(A)$.

Alıştırma II. Aşağıdaki kümelerin oluşturduğu sınıflarını tanımlayan formüller yazın. Kısaltmalar kullanırsanız, onları da tanımlamalısınız.

1. Boş kümeler.	6. Boş olmayan, en çok iki elemanlı kümeler.
2. Boş olmayan kümeler.	7. Sıralı ikililer.
3. Tek elemanlı kümeler.	8. Küme olan iki konumlu bağıntılar.
4. İki elemanlı kümeler.	9. Küme olan göndermeler.
5. En çok iki elemanlı kümeler.	

10. Küme olan geçişli bağıntılar.
11. Geçişli kümeler.
12. İçerilme tarafından iyisrılanmış kümeler. | 13. Ordinaller.
14. Doğal sayılar.
15. Kardinaller. |
|--|---|

Alıştırma III. Aşağıdaki bir ordinaller eşitliği her zaman doğru ise kanıtlayın; değilse bir karşıt örnek verin.

1. $\alpha + 0 = \alpha$.
2. $0 + \alpha = \alpha$.
3. $\alpha + (\beta + \gamma) = (\alpha + \beta) + \gamma$.
4. $\alpha + \beta = \beta + \alpha$.
5. $\alpha \cdot 1 = \alpha$.
6. $1 \cdot \alpha = \alpha$.
7. $\alpha \cdot 2 = \alpha + \alpha$.
8. $2 \cdot \alpha = \alpha + \alpha$.
9. $\alpha + \beta \cdot \gamma = (\alpha + \beta) \cdot \gamma$.
10. $\alpha \cdot (\beta \cdot \gamma) = (\alpha \cdot \beta) \cdot \gamma$.
11. $\alpha \cdot \beta = \beta \cdot \alpha$.
12. $\alpha \cdot (\beta + \gamma) = \alpha \cdot \beta + \alpha \cdot \gamma$.
13. $(\alpha + \beta) \cdot \gamma = \alpha \cdot \gamma + \beta \cdot \gamma$. | 14. $\alpha^0 = 0$.
15. $\alpha^0 = 1$.
16. $0^\alpha = 1$.
17. $0^\alpha = 0$.
18. $\alpha^\beta = \beta^\alpha$.
19. $(\alpha + \beta)^2 = \alpha^2 + \alpha \cdot \beta + \beta \cdot \alpha + \beta^2$.
20. $\alpha^{\beta+\gamma} = \alpha^\beta + \alpha^\gamma$.
21. $(\alpha + \beta)^\gamma = \alpha^\gamma + \beta^\gamma$.
22. $\alpha^{\beta+\gamma} = \alpha^\beta \cdot \alpha^\gamma$.
23. $\alpha^{\beta \cdot \gamma} = (\alpha^\beta)^\gamma$.
24. $(\alpha \cdot \beta)^\gamma = \alpha^\gamma \cdot \beta^\gamma$.
25. $\alpha^{(\beta^\gamma)} = (\alpha^\beta)^\gamma$. |
|--|--|

Alıştırma IV. Cantor normal biçimleri bulun:

1. $1 + \omega + \omega^2 + \omega^3$.
2. $3 \cdot (\omega + 4)$.
3. $(\omega + 4) \cdot 3$.
4. $(\omega^2 + \omega + 1)(\omega^3 + \omega^2 + \omega + 1)$.
5. $(\omega + 5)^2$.
6. $9^{\omega+2}$. | 7. $(\omega + 5)^{\omega+2}$.
8. $(\omega^\omega)^{\omega^\omega}$.
9. $(\omega^{\omega^\omega})^{\omega^\omega}$.
10. $6^{\omega^{1330}}$.
11. $(\omega^2 + \omega + 1)^{\omega^3 + \omega^2 + \omega + 1}$. |
|---|--|

$$12. \omega^{\omega \cdot 2 + \omega^{17}} \cdot 5 + \omega^{\omega^5} \cdot 14 + \omega^{\omega^{\omega} + \omega^{17}} \cdot 6 + \omega + 317.$$

Alıştırma V. Her kümenin kardinali, \aleph_α veya \beth_α biçiminde yazın.

1. ω. 2. ω^ω. 3. $\sup\{\omega, \omega^\omega, \omega^{\omega^\omega}, \dots\}$. 4. Sayılabilir ordinarler kümesi. 5. $\aleph_3 \oplus \aleph_5$. 6. $\aleph_5 \oplus \aleph_3$. 7. $\aleph_3 \otimes \aleph_5$. 8. $\aleph_5 \otimes \aleph_3$. 9. $\aleph_{2 \cdot \omega} \oplus \aleph_{\omega \cdot 2}$. 10. $(\aleph_2 \oplus \aleph_3) \otimes (\aleph_\omega \oplus \aleph_{16})$. 11. $(\aleph_2 \oplus \aleph_3) \otimes (\omega \oplus \aleph_{16})$. 12. $(\aleph_2 \otimes \aleph_3) \oplus (\aleph_\omega \otimes \aleph_{16})$. 13. $\aleph_{\omega^\omega} \oplus \aleph_\omega$. 14. $\aleph_\omega \oplus \aleph_{\omega^\omega}$. 15. $\aleph_{\omega^\omega} \otimes \aleph_\omega$. 16. \mathbb{R}.	17. $\mathcal{P}(\mathbb{R})$. 18. \mathbb{R} kümesinin sonlu altkümeleri kümesi. 19. ${}^\omega\mathbb{R}$. 20. \mathbb{R} kümesinin sayılabilir altkümeleri kümesi. 21. \mathbb{R} kümesinin sayılamaz altkümeleri kümesi. 22. $(\aleph_0)^{\aleph_0}$. 23. $\beth_0^{\beth_0}$. 24. $(\beth_1)^{\beth_1}$. 25. $(\aleph_1)^{\beth_1}$. 26. $\sup\{\aleph_0, \aleph_0^{\aleph_0}, \aleph_0^{\aleph_0^{\aleph_0}}, \dots\}$. 27. $(\aleph_{\omega^2 \cdot 3 + \omega})^{\beth_{\omega^\omega}}$. 28. $\beth_{\omega+1}^{\beth_\omega}$. 29. $\mathcal{P}(\beth_\omega)$.